ИЮЛЬ 18
Вторник
1939 он
№ 163 (2803)
Сэн 10 мvнгэ

Бvхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

Xydөөgei partorganizaacanuudiiji yderbyri bexiżyylxe

Kolxoozuudai obşçeestvenne gazarnuudiiji yrilgehөө xamagaalxa xemżeenyyd tuxaida, kolxoozuudta obşçeestvenne malażaliiji xygżyylxe tuxaida paartiiin Centraalьna Komiteedei ba praviitelьstviin hajiin togtoolnuud bolbol kolxoozno maassanuudai politiiçeske ba yiledberiin aktiivnostiin şine debżeltiiji yysxee. Byxii ynen sexe kolxoozniguud ba kolxooznicanuudai aguujixe żagsaalanь, kolxoozno zөөriiji yrigşed ba looderьnuudtai xairagamgyigөөr temeselde zorimgoigoor şiidehiinь tusagaar xysetejgөөr mederegdene. Kolxoozuudta bolżo baigaa suglaanuud xadaa Leenin—Staalinai paartiiji toiron, soveed tariaaşadai byri niagtaar żagsahiijinь xaruulna. Kolxoozno dereevniiin ynen sexe tryyzenigyyd bolbol paartiiin XVIII sjeezdeer socialiis xydөө ażaxiin urdanь tabigdahan jixe ba şuxala zorilgonuudiiji bejelyylxiin tylөө ugaa jixe xyxiyytelgeer temesene.

Mynөө, kolxoozuudta partiiina xytelberiiin roolь ba udxaşanaranь xezeeneixiheeşji jixeer urgana. Kolxoozno ażaxiin saaşadaa xygżelte xadaa samotioogoor jabaxa geże opportuniistnuud le toolożo bolxo. Iime yzel xadaa ajuultai ba xorotoişji baina. Xarin, bidener bolbol xytelberijөө şangadxaxa ba kolxoozuudta tuhalaxa ujalgataibdi. Kommuniistnuud xadaa uragşanь, kommuniizm teeşe kolxoozuudai ilalta tyges xydelөөji xangaxiin tula, kolxoozno maassanuudai xiorxo ba xatuu zorimgoi vożaaguudanь baixa, kolxozuudai ażabaidaldaxi şine yzegdelnyydiiji sag soonь xaraxa, analiziirovelxe johotoi. Kolxoozuud tuşaa anxaralaa jixedxelge xadaa dereevnide bolżo baigaa byxii zyilnyydei tylөө kommuniistnuudai xariuusalgiijinь bagadxana bişe, xarin jixedxene gehen, nyxer Staalinai ygenyydiijinь xezeedeşji, xaanaşji hanaxa johotoibdi.

Kolxoozuudta, dereevnide xydelmerileże baihan, kommuniistnuudai roolь ba xariuusalganь ilangajaa jixe baina. Ede kommuniistnuud bolbol kolxoozniguudtai yder byri uulzaxa, tedenertei xөөreldexe, paarti ba praviitelьstviin togtoolnuudiiji oilguulxa ba bejelyylxe johotoi. Dereevnide xydelmerileże baigaa kommuniistnuud xadaa ton xariuusalgata tuşaalda baina geeşe. Tedenerei politiiçeske xatuużalhaanь, maassanuudiiji өөhediingөө xoinohoo daxuulxa tedenerei şadabarihaanь ton olon jyyme duldiidaxa baina. Tyryy kolxoozuud bolbol өөhediingөө amżaltanuudaar, egeel tyryyşeer, partiiina xytelberide, kolxoozno ba xydөөgei partorganizaacanuudai serьjoozno ba bodomżotoi xydelmeridenь ujalgatai geże barimtalagdahan ba şalgagdahan baina. Egeel iime deerehee, dereevnide, egeel tyryyşeer, kolxoozuudta, partorganizaacanuudiiji byxiixamżeegeer bexiżyylxe, ede organizaacanuudiiji baiguulxa ba tedenerei urgaltadanь tuhalaxa şuxala baina.

Paartiiin XVIII sjeezd deere, nyxer Andreejevei xeleheniinь: „Otçootno yje soo, xydөө ażaxiida partiiina-politiiçeske xydelmeriiin şangadhanь arsaltagyi baina. Exin partorganizaacanuudai toonь ba paartiiin çleengyydei toonь jixeer urgaa. Zygөөr, xydөө ażaxiida manai partiiina xydelmeriiin hulabtariijinь ba dereevnide, jyrenxiidөө xydөө ażaxiida, manai xydelmeriiin ugaa jixe zorilgonuudtai sasuulxada, tereende xariuusadaggyi baihiijinь mederexe xeregtei geeşe"

XVIII sjeezdiin hyyleer yngerehen yje xadaa dereevnide partiiina-politiiçeske xydelmeriin şangadalaaranь temdeglegdene, enenь, egeel tyryyşeer, partiiina zergenyydei urgaltada ba kolxoozuudta partiiina exin organizaacanuudai toogoinь olon bolhondo xaragdana. Kolxoozno stroido, kommuniizmda өөriingөө preedannostiiji xeregeeree barimtalahan, kolxoozno dereevniiin tyryy xynyyd paartida oronod. Żişeenь, Jaroslaavska ooblastiiin Boriisogleevske raioondo, hyylşiin xediixen haranuudai torşo soo, seelьske soveedyydei 17 tyryylegşener, 6 agronoomuud, kolxoozuudai 45 tyryylegşener ba brigadiirnuud, 16 traktoriistnuud ba kombainioornuud, 19 bagşanar ba busad xadaa paartiiin zergenyydte abtaa. Ede bygede— kolxoozuudai gaixamşag organizaatornuud geże bejee xaruulhan, politiiçeske jixe hurguuli garhan xynyyd myn.

Partiiina zergenyydei urgaltiin yndehe huuri deere, urdanь baihan territoriaalьna partiiina organizaacanuudiiji tomo bişe bolgolgoor, kolxoozuudta partiiina şinenyyd exin organizaacanuud baiguulagdana. Żişeenь, Moskoovsko ooblastiiin 37 raioonuudta, XVIII sjeezdiin hyylde, kolxoozno exin şine 90 partorganizaacanuud, 67 kandidaadska ba partiiina-komsomoolьsko gryyppenyyd baiguulagdaa.

Exin organizaacanuudai ba kolxoozuudta paartiiin çleengyydei tooji mexaniiçeskaar olon bolgoxo tuxai xelegdene bişe. Ene metiin „kampaani" xadaa paartida xarşa xynyydei şurgan orolgodo le xyrgeże bolxo geeşe. Manai paartida oroxiiji xysehen tyryy xynyydiiji xaraxa ba medexe, ene xariuusalgata alxam xexiijinь tedenerte tuhalxa xeregtei. Paartida tyryy xynyydiiji abalga bolbol kolxoozuudta politiiçeske xydelmeriiin zorilgiiji xyngedxexe ba kolxoozno partorganizaacanuudai tooji olodxoxo argabaidal olgoxo baina.

Xereg eneegeer le xizaarlagdaxa bişe. Kolxoozuudta partorganizaacanuudiiji bexiżyylxiin tylөө eseşe-susaraşagyigөөr xydelmerilxe xeregtei, ene xadaa kommuniistnuudai politiiçeske şangadalgaar, bolьşeviig xymyyżelgeer tuilagdaxa baina. Bidener bolbol kolxoozno kaadrnuudiiji zorilgonuudaa zybөөr oilgolgodo, ażabaidalai byxii proceessyydiiji oilgożo şadalgada, faaktnuudiiji negedxeże, xeregtei viivodyydiiji tedenerhee xeże şadalgada hurgaxa johotoibdi. Kommuniist—ene xadaa partiiina bişe riadovoi kolxooznighoo jixe jyymiiji xaraża şadaxa ba xaraxa ujalgatai tyryy xyn myn, paartiiin ba gyrenei xeregei tylөө aktiivnaar temeseşe myn. Tiin, partorganizaacanuud bolbol kolxoozoi jamar baidalda baihanai tylөө, өөhediinь xydelmeriiin tylөө xariuusalgiin mederelijinь kommuniistnuudta —kolxoozniguudta yrgөxe ba kolxoozno byxii ażabaidalai avangaardda baixiijinь kommuniistnuudhaa erixe johotoi.

Kolxoozdo xydelmerilże baigaa kommuniist xadaa socialiis soznaatelьnostiin ba disciplinin, liiçne żişee, paarti ba praviitelьstviin togtoolnuudiiji tooçnoor ba erximeer dyyrgelgiin żişee xaruulxa johotoi. Xymyyżyylgiin xydelmeriiin muu baihanainь rezylьtaadta, kommuniistnuud bolbol zarimdaa sobiitinuudai hyyldenь şiregdeże jabaxadanь, partiiina bişe xynyyd eneeniijinь zakoonnoor zaahan faaktnuud medegdene bişe aal.

Kolxoozdoxi partiiina exin organizaacada, tuhalamża xeregtei, terenei jabuulgiiji honoroor ba şadamaraar zoriuuldag, bolьşeviig xatuu gar xeregtei. Byxii kommuniistnuudiiji bolьşeviig xytelberiiin iskyysstvode hurgaxa, xydөө ażaxiin kaadrnuudiiji urguulxa ba zorimgoigoor debżyylxe xeregtei.

XVIII sjeezdiin togtoolnuudiiji ba nyxer Staalinai zaabarinuudiiji bejelyylże, partiiina organizaacanuud bolbol dereevnide partiiina-politiiçeske xydelmeriin debżeltiiji byxeżyylże, kolxoozniguudai maassanuudiiji bolьşeviig xymyyżyylgiin yndehe huuri deere—xydөө ażaxiin żilei, tusxailbal, xuriaalga, beledxelgiin erxim żişeete dyyrgelgiiji xangaża şadaxanь, kolxoozno stroin enxe haixan baidalda, exe oronoigoo enxe haixan baidalda şinenyyd ilaltanuudiiji tuilaxanь hezeggyi baina.

(„Praavdiin" tyryy bişeghee).

XYDӨӨ AŻAXIIN XYDELMERINYYDIIJI SOCIALIIS SOREVNOVAANIIIN TUG DORO YNGERGEJE!

Xuurmag kolxoozniguud ybehe xuriaalgiiji sobotiirovalna

Jaruuniin aimagai, „Ulaan Jaruuna" kolxoozoi, zarim tooto kolxoozniguud bolbol ene żilei ybehe xuriaalgiin kampaanida organizoovannoor garhan baibaşji haanь, ynensexe bişe, xuurmag kolxoozniguud xadaa ybehe xuriaalgiin xydelmeriiji sabotiirovalxiin zorilgoor, arxidalgiin gryyppe organizovaalża, ażalai disciplinijiji huladuulxa ba өөhediingөө gryyppede busad kolxoozniguudiiji xabaaduulxii hedehen baina.

Zahardaggyi arxinşa loodorьnuud, yni udaan hogtuu jabadag, Bazarai B. ba Naidanai gegşed tus kolxoozoi çleenyyd nyxed Şiriimov V., Dembereiei B., Bazarai D., Gombiin B., Sodnomoi A. gegşediiji bejedee xani nyxed bolgon tataża, xydelmeriiin ajaar 6 yderei torşo soo sag yrgelże arxidahan baina. Ene gryppovoi arxidalgada aktiivna xabaadagşa baihan, polevoi brigaadiin yçootçig Krasoovsi bolbol usaadьba şadarai gazarnuudiiji xemżelgiin komiissiin çleengyydiiji kolxoozoi obşçeestvenne gazaredelelgede baihan dutuu dunda jabadalnuudiiji eliryylheneinь tylөө ali bolxoor, xudal xuurmag ygenyydeer xaraahan baina. Mynөө arxidalgiin hyylde ene yçoodçig xadaa xyxe baluu niuurtai, tanigdaxanь berxe xyn bolood jabana.

Tus kolxoozoi ybehe xuriaalgiin zvenoogoi zvenovood, ene arxidalgada xabaadagşa Sodnomoi gegşe kolxoozno maassiiji ybehe xuriaalgada organizovaalxiin orondo, kolxoozniguudai disciplinijiji zoriuuta hularuulhan ba dezorganizovaalża jabahan baina. Eneenei hyylde zvenoogoinь kolxoozniguud xydelmeridөө garaagyi. Myn tereşelen, tus kolxoozoi maşiniist Dembereiei K. gegşe ybehe xuriaalgiin brigaada deere hogtuugaar oşożo jabaxa zuuraa, ybehe xuriaalgiingaa nege maşiniiji ebdehen baina. Eneen deerehee, tere maşiinanь xedii yder xydelmerilөөgyi.

Deere durasagdahan faaktnuud xadaa kolxoozniguudai disciplinijiji zoriuuta huladxaxaa, kolxoozoi ażaxiin xariuusalgata xydelmerinyydei amżaltataigaar dyyrgelgede haad xexee ba gyrenei ton şuxala xemżeejabuulganuudiiji tahalduulxaa hedehen xynyyd, kolxoozniguudai dunda bii geże xaruulna. Ede xuurmag kolxoozniguud, kolxoozno yiledberiin dezorganizaatornuudai jabadalnuud tuşaa asuudal xadaa kolxoozniguudai xamtiin suglaan deere negete bişe tabigdahan, xelsegdehen baina.

Teed, edeende eneenhee urda abtahan byxii xemżeenyyd xadaa jamarşji tuha xyrgөөgyi—xuuşanaigaa jabadaliiji mynөө xyrter yrgelżelhөөr baina.

Kolxoozno yiledberiiji dezorganizovaalhanainь tylөө, gyrenei şuxala xemżeejabuulalgiiji—ybehe xuriaalgiiji amżaitataigaar dyyrgelgede haad xeheneinь tylөө, ede looderьnuud, arxinşad—xuurmag kolxoozniguudiiji xemżeede xabaaduulxa geże, tus kolxoozoi kolxoozniguud xadaa zyb eriltenyydiiji xytelberilxii oorganuudai urda tabihan baina.

B. CEŻIIPOV.

ZURAG DEERE: BXAV-iin neelgede zoriuulagdaża „Iskyysstvo" izdaatelьstvaar gargagdahan plaakad, xydooźniguud G. Teemnikov ba M. Kovaarska gegşedei xydelmeri. (TASS-iin fotoxrooniko).

Byxii xysөө ybehe xuriaalgada mobilizovaalxa

Muxar-Şiber. (Manai speckoorrhoo, telefoonoor abtaba). Manai respyyblike dotor, lygovoodstvodo delgerehen geraasimovska xydelөөn bolbol gaixamşag rezylьtaaduudiiji ygөө. Ene żilde kolxooz byxenei sabşalangainь urgasa hain.

Socialiis malażaliiji ulam xygżөөlgede tezeelei baaziiji baiguulalgiin şiidxexii udxaşanartai baihiiji oilgohon kolxoozuud bolbol ybehe xuriaalgiin kampaaniiji organizoovannoor ba ynder bytөөseteigөөr yngergeże baina. Żişeelxede, Şaraldain selьsoveedei, Voroşiilovoi neremżete kolxooz xadaa ybehe xuriaalgaa ijyyliin 7-do exileed, ijyyliin 15-da 350 gektaar sabşahan ba 170 gektaar hyrilehen baina. Xuriaalgiinь şanar hain. Tus kolxoozoi brigaadanuud ba kolxoozniguudai dunda socialiis sorevnovaani yrgenөөr delgeryylegdee. Eneenei rezylьtaadta, kolxoozniguudai ażalainь bytөөse nileed deeşelhen baina. Gar xażuurşad nyxed Obçiinnikov, Radioonov, Ivanoov gegşed ydertөө 0,40 gektaar sabşaxa noormotoi aad, yder byri 0,60—0,80 gektaar sabşaża, normojoo 150-200 proceent xyrter, tereşelen kosiilkiin maşiniist Şaadrin bolbol noormojoo ylyylen dyyrgene.

Gadna, tus kolxooz bolbol siloos daralgiingaa talaar aimag dotoroo tyryy huurida jabana gebel, 105 toonn siloos daraxa plaantai aad, ijyyliin 15-da 75 toonn siloos darahan baina. Myn, Kaganooviçiin neremżete kolxooz bolbol ybehe xuriaalga ba siloos daralgaaraa muu bişe jabana.

Gebeşji, aimagai olon kolxoozuud bolbol malażalda tezeelei baaza baiguulalgiin ugaa jixe udxaşanartai baihan tuxai, paarti ba praviitelьstvo bolbol togtool soogoo zaabaşji haanь, ybehe xuriaalgiin ba şimete tezeel beledxelgiin xeregiiji boloşogyigөөr udaaruulna. Şine-Zaganai selьsoveedei „Kraasna Zagan" kolxooz (tyryylegşenь Ivanoov) bolbol ybehe xuriaalgajaa ijyyliin 5-da exilhen aad, ijyyliin 16 xyrter, garaar 112 gektaar sabşahan ba miil 20 gektaar hyrilehen baina. Xuriaalgiin exilxehee xoişo 10 xonogoi torşo soo 4 kosiilkanuud xydelmerilhen aad, xamta gektaar xaxadiiji sabşaa. Xelexenь eşxebter, pozoorno ciifre myn! Ybehe xuriaalgiin iime boloşogyi aali teemptei baihanai şaltagaaniinь xadaa, tus kolxoozoi yiledberiin plaanai sag yrgelże xazagairuulagdadag jabadalda baina. Uşaranь, plaanainь johoor 170 xynyyd ybehe xuriaalgada xydelmerilxe baihan aad, arai geże 80-aad xynyyd, 12 kosiilkanuudai orondo 4 kosiilkonь xydelmerilөө neretei. Tus kolxoozdo, xydelmeri xeże şadaxaar 100 garan xynyyd miil looderьlożo jabana. Gadna, kolxoozoi „xytelberilxii xydelmerilegşedenь" ton olon: 4-5 kladovşçiiguud, 3-4 zavxoozuud ba 4 sçetovooduud bii. Teed, ede xadaa xexe, bytөөxe jyymegyi, xarin zaiża jabadag baixa jym.

„Udaarnig" kolxooz myn iime le baidaltai. Ybehe xuriaalgiin tyryyşiin xojor ydernyydte (ijyyliin 7-8-da) kolxoozniguudanь yiledberiingөө plaanai johoor xydelmeride garabaşji, hyylei ydernyydte xydelmerişedenь ton jixeer ysөөreże, olonxi kolxoozniguudanь ażalda garaxajaa boliżo baina. Tus kolxoozdo, kosiilkanuudiiji ignoriirovalxa jabadal garna. Eneenei rezylьtaadta, kosiilkanuudanь oroidoo xereglegdenegyi şaxuu.

Ede byxii faaktnuud xadaa niutaguuddaxi partiiina, komsomoolьsko, soveed ba gazartariaalangai oorganuud ba tedenei xytelberilegşed bolbol ażalai disciplinijiji byxeżyylgede kolxoozno maassiiji mobilizovaalaagyijinь ba „Kolxoozuudai obşçeestvenne gazarnuudiiji yrilgehөө xamagaalxa xemżeenyyd tuxai" BKP(b)-ein CK ba SSR Sojuuzai Sovnarkoomoi togtooliiji kolxoozniguudta oilguulgiin xydelmeriiji xangaltagyigөөr jabuulhiijinь xaruulna.

D. Rinçinoo.

Стахановцууд ба ударнигууд

Селенгын аймагай, Доодо-Бvхэнэй сельсоведэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи бригада болбол vбэhэ хуряалгые организованноор vнгэргэжэ байна. Хvдэлмэрйин тvрvvшын vдэрнvvдhээ эхилээд, колхознигууд—стахановцууд хадаа vйлэдбэриин vндэр показательнуудые харуулна.

Гар хажуурша нvхэр Банзаракца Шагдуров болбол 0,50 гектар сабшаха нормын орондо, 0,70-0,90 гектар сабшана. Мvн, нvхэд Хандажапов, Бадмацыренов, Очиров гэгшэд vдэрэйнгөө нормонуудые 150-160 процент хvртэр дvvргэнэд.

Ц. Дондуков.

Темпыень хурдадхахые эрэгдэнэ

Загарай. (Манай спецкорр-hoo). Загарайн аймагай колхозууд болбол энэ жэлэй vбэhэ хуряалгые hайн бэлэдхэлгvйгөөр эхилэhэн ба энээние тон организованно бэшээр, hула темптэйгээр ябуулжа байна. Аймагайнь колхозууд болбол vбэhэ хуряалгын массова хvдэлмэринvvдые июлиин 7-8 vдэрнvvдтэ эхилэhэн болбошье, мvнөө оройдоо 4239 гектар сабшаад байна. Зарим колхозуудай хvтэлбэрилэгшэд болбол малажалые амжалтатайгаар хvгжөөлгэдэ vбэhэ хуряалгын угаа ехэ удхашанартай байhые ойлгоогvй ба тэрээндэ шухала анхаралаа табяагvй дээрэhээнь, хуряалгынь шанар тон муу байна.

Доодо- Ильхиин сельсоведэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тvрvvлэгшэ нvхэр Ергодоев болбол vбэhэ хуряалгада колхознигуудайнгаа хvсые зvбөөр организовалаагvй байна. Тус колхоз хадаа хамта 1520 гектар сабшалангай ургасые хуряаха плантай аад, мvнөө тон ехэ гээлтэтэйгээр, оройдоо 200 гаран гектар хуряагаад байна. Эндэ морин косилканууд хайшахэрэгээр хэрэглэгдэнэ ба косилкоор сабшалгынь шанаранocc муу байна. Тvрvvлэгшэ нvхэр Ергодоев болбол колхозойнгоо убэhэ хуряалгын бригадануудай хvдэлмэриие hайнаар контролировалнагvй, тэрээнэйнь результадта, бригадануудань vдэрэйнгөө нормые дvvргэдэггvй, мvн шаанармуутайгаар хуряадаг байна. Гадна, тус колхоздо агитационно - массова хvдэлмэри оройдоошье ябуулагданагvй.

Мvн, Ново- Брянскын сельсоведэй, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо убэhэ хуряалга hайнаар абуулагдана гэжэ яабашье хэлэжэ болхогvй. Мvнөө, vбэhе хуряалгын табан бригаданууд хvдэлмэрилэнэ, 22 косилканууд, 1 тракторна сенокосилка, 22 морин тармуурнууд хvдэлмэрилжэ байна. Энэ зун колхозойнь луговодууд болбол колхозойнгоо правлениин зvгhөө хэды туhаламжа абаагvй байбашье, бага бэшэ хvдэлмэринvvдые ябуулаа. Иимэ дээрэhээ энэ жэлдэ тус колхоз болбол 4000 гаран малнуудаа тэжээлээр хангаха условитой. Гэбэшье, 1652 гектар vбэhэ хуряаха плантай аад, хуряалгые тон хангалтагvйгөөр ябуулжа байна. Мvнөө колхознигууданьхvдэлмэридөө орой гарана, зариманьгэртэhээ я б а н а. Гадна, тус колхозой правлени (тvрvvлэгшэнь нvх. Ф.С. Заиграев) болбол vбэhэ хуряалгада колхознигуудайнгаа хvсые мобилизовалгада шухала анхаралаа табидаггvй ба хэдэн олон колхозницанууд хадаа „vбэшэнэй" шалтагаан баряад, колхозой ажалда гардаггvй ба личнэ ажахыдаа хvдэлмэрилэжэ байдаг юм. Энэ колхозой колхозница Лукерья Тарасовна Шмелева болбол vбэhэ хуряалгада ябаха хэды аргатай байбашье hаа, хvдэлмэрилнэгvй. 1939 оной торшо соо, Шмелева болбол нэгэшье ажалта vдэр олоогvй аад, колхозой газар дээрэ 0,50 га огород таряад, тэрээн дээрээ хvдэлмэрилэнэ. Мvн тэрэшэлэн, колхозницанууд П. Хромова, Сучкова, Афанасьева, Е. Шмелева, Федотова ба бусад болбол хуряалгада хабаадалсанагvй. Гадна, колхозойнь хvтэлбэрилэгшэд болбол колхознигуудай дунда агитационно- массова хvдэлмэрие организовалаагvй, социалистическэ соревнованиие vргэнөөр дэлгэрvvлээгvй байна. Бригадануудань vдэрэйнгөө нормые дvvргэнэгvй, ажалайнгаа бvтөөсые дээшэлvvлхын тvлөө тэмэсэнэгvй. Vбэhэ хуряалгын хоёрдохи бригадын бригадир Колистрат Матвеев болбол бvхэли 6 hарын торшо соо бригададаа учет ябуулаагvй. Тэрээнhээ гадна, косилкынь машинистнууд хадаа хvдэлмэриингөө шанарай тулөө тэмэсэнэгvй, булангуудаа сабшангvй vлөөжэрхидэг ба тэрээние hvvлээрэнь хэншье тvvдэггvй байна. Энэ бригадир хадаа колхознигуудаа, vбэhэ хуряалгые богонихон болзортэ дvvргэхын тvлөө мобилизовалаагvй байхаhаа гадна, өөрөө ажалай дисциплиные эбдэжэ, бусад колхознигуудые дахуулаад, уhанда орожо хэбтэдэг байгаа. Наяхан энээние хvдэлмэриhөөнь сvлөөлбэшье, тусхай хэмжээдэ хабаадуулаагvй.

Гадна, зарим машинистнууданьажалайнгаа бvтөөсые дээшэлvvлхын тvлөө тэмэсэдэггvй, машинануудтаа хайшахэрэгээр хандадаг байна. Жэшээлхэдэ, III-дахи бригадын машинист нvхэр Афанасьев болбол хvдэлмэридөө тон орой гарадаг, 5 гектар сабшаха нормотойаад, оройдоо 2,15—2,35 гектар сабшадаг.

***

Загарайн аймагай газартаряалангай таhаг (таhагые даагша нvхэр Ботов) болбол хуряалгын хvдэлмэринvvдэй учедынь колхозуудта большевистскээр табилгые хангаагvй байна. Мvн, АЗО-доншье учет эрхилэгдэнэгvй. Мvнөө, аймаг дотор vбэhэ хуряалгын хvдэлмэринvvдэй эхилэhээр 10 vдэр vнгэрөөд байхадань, аймагай колхозуудта юунайшье боложо байhань мэдэгдэнэгvй. Иимэ тvvхэй хэрэгые саашадань vргэлжэлvvлжэ яабашье болохогvй.

Аймагай организацинуудай хvтэлбэрилэгшэд болбол vбэhэ хуряалгын тvлөө харюусаха байна. Тиимэ дээрэhээ, тэдэнэр болбол vбэhэ хуряалгые аймагайнгаа колхозуудай большевистскээр vнгэргэхынь, социалистическэ малажалаа тэжээлэй бэхи базаар хvсэд хангахынь тула тэрэниие большевистскээр, оперативнаар хvтэлбэрилэхэ ёhотой. Эдэнэр хадаа убэhэ хуряалгадахи организованно бэшэ ябадалые, болошогvй аали темпые дары сагаа ликвидировалхэ, темпэеэ эрид хурдадхаха уялгатай. Энээнэй тvлөө колхозуудай хутэлбэрилэгшэдтэ конкретнэ, бодото туhаламжануудые vзvvлхэ, бvхы колхознигуудые vбэhэ хуряалгада мобилизоваалхань шухала.

Д. Лубсанов.

MONGOL ARADAI RESPYYBLIKE

Mongol arad bolbol 1921 onoi nacionaalrеьna-syleөrelgiin revoliyyciin XVIII ziliiji ba Mongol Aradai Respyyblikiin togtohoor 15 zil bolhonoi oiji praazdnovalza baina.

Mongol Aradai Respyyblike xadaa Centraaльna Aaziin xoito taliinь ezelenxei. Respyyblikiinь territoorinь 1503000 kvadraatna kilomeetreer toologdono, tere xadaa Japoonoi, Germaaniiin, Itaaliiin, Ispaaniiin plooşçadьnuudiiji xamtalaad baihantai adli şaxuu bolno. Xyn zoniinь—900 mianga şaxuu xyn.

Gadaada Mongol bolbol XVII-gaar veekiin hyylhee 1911 on xyrter Xitaddaxi Mançzuurska dinaastiiin kolooni baihan jym. Mongoloi dotoroinь baiguulalga xadaa feodaaльna baihan ba oronoinь obşçeestvenne azabaidaldanь monastiirnuud ba lamnarnuud (monaaxanuud) jixexen roolьtoi baihan baina. Mongoloi azalşan maassa (arad) bolbol busa oronuudai ezemdegşedeer naimaaşad-rostovşçiguudaar, „өөhediingөө“ feodaaльnuudaar, lamnarnuudaar xaira gamgyi eksploatiirovalagdaza baigaa hen. Aradainь azaxii xadaa dyyren unalgiin baidalda xyrehen jym.

Mongol arad xadaa 1911 ondo mançzuurska iigiiji zyrşen, zebsegte vosstaaniiiji organizovaalza, oron dotorhoo xitadai imperiaatorai, tereenei çinoovniguudai seregiijinь ylden gargahan baigaa. Gadaada Mongol bolbol avtonoomno gyren bolon sonosxogdohon jym. Oron soonь feodaaльnuudai, monastiirnuudai gospoodstvo yldeegdeze, tedener xadaa aradiiji krepostnoi zaviisimostьdo bailgahan baina. Arad bolbol tedenei darlalga doro baihan baigaa.

1919 ondo xitadai militariist generaal Siyi Şii-Çzen gegşe japoonsko imperialiistnuudaar toxiragdaza, gadaada Mongoliiji okkupiirovalaad, tereenei avtonoomiiiji ygei bolgohon ba vojeenne diktatuuriiji togtoohon baina. Mongol arad bolbol okkupaantnuudta esergyy temeselde oroo hen. Japoonsko avantiuura xadaa eneen deere bytengyi zadaran unaba, generaal Siyi gegşe mongoloi territoori soohoo zugadan terjelxe baatai boloo hen. Eneenhee xoişo japoonsko imperialiistnuud bolbol өөhediingөө taaktikiiji xubilgahan baigaa. Mongol aradiiji darlan mylzexiin tula, tedener xadaa baroon Yngern tyryytei, xudaldaanai xylehenşediiji—orodoi belogvardeicenyydiiji xereglehen baixa jym. Gadaada Mongoldo 1920 onoi hyylde ba 1921 onoi exinde japoonobelogvardeiske bandiiduud ezenşehen baina.

Rossiidoxi Aguujixe Oktiaabrьska socialiis revoliyyceer heriyylegdehen, mongoloi azalşan maassa xadaa busa oronuudai ezemdegşedtei geroiiçeska temeseliiji jabuulza exilee hen.

Mongoldo partizaanska xydeløөn bolbol yderhөө yderte urgahan ba yrgedehen baina, Mongol aradai daisadiiji zyrşehen zebsegte temesel delgerhen jym. Bojevoi yjede, 1921 onoi maartiin 1-nei yder, Maimaaçan geze niutagta Mongol aradai paartiiin negedegeer sjeezd zarlagdahan baina. Aradai geroi, xydelmerişen—naboorşçig Syxe-Baatoraar tolgoilogdohon Mongol Aradai aarmi baiguulagdahan baixa jym. Aradai sag zuuriin praviitelьstvo organizovaalagdahan baigaa.

Mongoldoxi sag zuuriin praviitelьstviin guihanai johoor, Soveed Sojuuz bolbol Mongoldo vojeenne tuhalamza yzyylhen baina. Mongol aradai aarminь soveed Ulaan Aarmiin çaastьnuudtai xamtarza, 1921 onoi apreeliiin 6-nai yder Уyngerniiji gadaada Mongoloi stoliica—Yrgaa (mynөө Ulaan-Baator) goorodhoo ylden zailuulaa hen. Udanşgyi, japoonsko imperialiizmiin xylehenşe belogvardeiske baandiiji likvidiirovelhen baina. Japoono-belogvardeiske ezemdegşed bolbol sag yrgelzedөө yldegden zailuulagdahan baigaa. Sag zuuriin praviitelьstvonь, şine gyrenөө, bejee daanxai gyren geze batalan togtoohon baina. 1924 ondo gadaada mongol bolbol Aradai Respyyblike bolon sonosxogdohon jym.

Oronoinь zasagai Verxoovno oorganiinь, aradaar hungagdamal, Aradai Aguujixe Xural (sjeezd) bolno. Zasagainь niutagai oorganuudiinь bahal hungagdadag.

Mongol Aradai revoliycioonno paartinь, ton gansa ba xytelberilxii paartinь bolno. Ene paarti ba Mongoloi praviitelьstvo bolbol kapitaliisbişe xygzeltiin zam deere şata damzan orolgiin yndehe huuriiiji zoxioon tabihan, antifeodaaльna ba antiimperialiis, şine tiipiin byrzyaazna-demokratiiçeska respyyblike baina geze oronoigoo politiiçeske baiguulaltiiji todorxoilon xaruulna. Mongol Aradai Respyyblike bolbol jyriin byrzyaazna-demokratiiçeske respyyblikenyydhee yndeheөrөө ondoo baina.

Mongol Aradai revoliycioonno paarti xadaa өөriingөө oronoi nacionaaльna zaviisima bişe bailgiijinь byxii xemzeegeerenь bexidxene, aguujixe soveed aradtai axa dyygei barisaaji bexidxene, japoonsko ezemdegşedte erid soxilto organizovaalna, mongol aradai dotoroinь daisadiiji xairagamgyi buta soxino.

Mongoldo gazariiji nacionalizaacalga jabuulagdanxai, gadaadaxi xudaldaanai monopooli bejelyylegdenxei. Promiişlennostь ba baankovska sisteemenь, gyreneigөө garta baina, dotoroinь tovaarooboroodoi jixenxi xubinь gyrenei xudaldaagaar ba koperaacaar xangagdadag baixa jym.

Syløөlegdehen Mongol Arad bolbol өөhediingөө aradai azaxiin ba kylьtyyriin debzeltiin talaar tolotomo amzaltanuudiiji tuilaza şadaa.

Mongol Arad mynөө, өөhediingөө nacionaaльna xebleltei, literatuuratai, teaatrtai, myyzeketei bolonxoi. Yngerhen sagta darlagdahan ba mylzegdehen azalşad ba arad maassa xadaa mynөө, gyrenei ba obşçestvenne azabaidalda aktiivnaar xandalsaza bainad gebel; praviitelьstvenno oorganuudta, aradai revoliycioonno paartiiin zergede, revsomooldo, profsojuuzna ba busad obşçeestvenne organizaacanuudta.

Mongol arad bolbol SSSR-ei niuurta, aguujixe ba tyges xysete sojuuznigtai baina. Mongol arad xadaa, өөhediingөө ali byxii sozidaatelьska xydelmeriiji jabuulxa zuuraa, Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai ynen tuhalamzadanь tyşenxei baidag. Ene tuhalamzanь respyyblikiin aradai azaxiiji rekonstryykce xexe xereglenь texniiçeske talaar tuhalalgada, kylьtyyrne ba busad baiguulaltanuudtanь tuhalalgada xaragdana.

Nyxer Staalin bolbol 1936 onoi maartiin 1-nei yder, amerikaanska zurnaliist g. Roi-Govaardiin asuudalda xariuusaxa zuuraa, iigeze xelee hen:„ Xerbee Mongol Aradai Respyyblikiin zaviisima bişe baixa jabadaliiji xorolon, Japoonoi zyghөө tereende dobtolxoo şiidee haanь, bide Mongol Aradai Respyyblikede tuhalaxa bainabdi...“

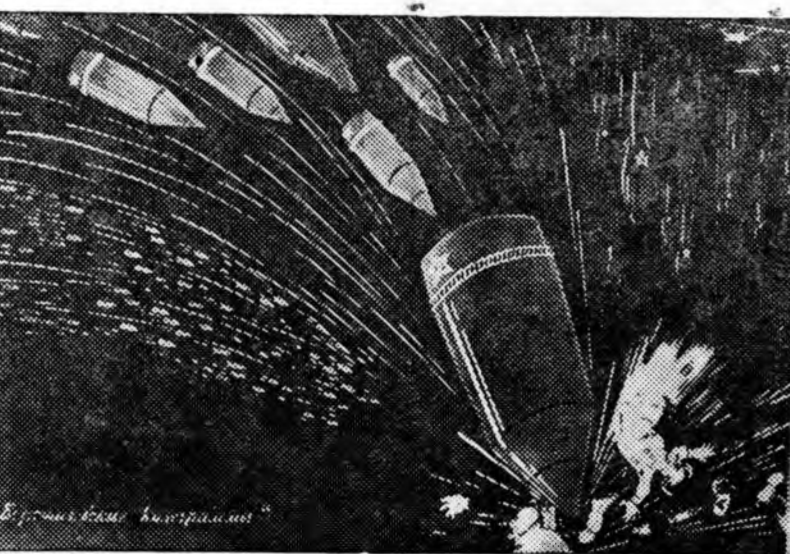
Nyxer Staalin bolbol ene ygөөrөө Mongol azalşadai, өөriingөө gyrenei bejee daanxai baixiinь ba syløөte baidalaigaa tyløө tedenei temeselde tuhalamza yzyylxiin talaar, byxii soveed aradai susarşagyi erid baihiinь ba hanaliinь medyylhen baina geeşe.

1936 onoi maartiin 12-oi yder Soveed Sojuuzai ba Mongol Aradai respyyblikiin xoorondo xarilsan tuhalalsaxa tuxai doogovor batalagdaa hen.

Japoonsko vojeenşçine xadaa Mongol Aradai Respyyblikiiji, өөriingөө kolooni bolgoxiin tyløө yninhөө xoişo meçtaalna, tereniiji, SSSR-te dobtolon orolgiin plocdaarm bolgon xereglexiiji xysene. Japoonsko imperialiistnuud bolbol ede ezemdelgiingee plaanuudiiji bejelyylxiin tulada Mançzuuriiji, Xoito Xitad ba Dotoodo Mongoliiji ezemden abhanhaa xoişo, ilangajaa hyylei yjede, şpioonguud, diversaantnuudiiji elьgeexe ba MNR-ein xiledenь sexeşji dobtolon orozo, Mongol Aradai Respyyblikiiji zyrşehen, өөriingөө provokaaciiji erşedxehen baina. Mongol-soveedske seregyydei ştaabai hyylei medeeselnyyd xadaa tede provakaacanuudai zogsoogyijinь gerşelen xaruulna.

Soveed praviitelьstviin glavaa ba Gadaada Xeregyydei Aradai Komissaar nyxer Moolotov bolbol 1939 onoi main 31-ei yder SSSR-ei Verxoovno Soveedei Gurbadugaar Seessi deere xehen, өөriingөө doklaad soo, Japoonsko provakaatornuudta uridşalan hanuulgiiji elieer xehen baina: „Bidener bolbol xarilsan tuhalalsaxa tuxai batalagdahan doogovoroigoo johoor, Mongol Aradai Respyyblikiin xiliiji, өөhediingөө xiliiji xamagaalhan mete, tiimele eridxatuugaar xamagalxabdi“.

Xarilsan tuhalalsaxa tuxai өөriingөө doogovorto ynen sexe Soveed Sojuuz bolbol Mongol Aradai Respyyblikede şiidxexii demzeltiiji yzyylene. Mongol-soveedske seregyyd xadaa dobtolon orohon japoonsko samurainuudta negebişe, xarin xojor, gurban dabxar soxiltoor xariuusahan baina. Mongol Aradai Respyyblikiin xilenь ebdereşegyi ba japoonsko vojeenşçiniin tede byxii buzar muuxai hedelgenyydiinь bytengyi zadaran unalgaar dyyrexe baihaniinь labtai.

ZURAG DEERE: „Vojenizdaataar“ gargagdahan şine plakaad. xydooznignud Deeni ba Dolgoruukovai xydelmeri (TASS-iin fotoxroonixo).

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Japoondoxi antiangliiiska kampaani

Tookio, ijyyliiin 15-(TASS). Ysegelder, Tookiodo, antangliiiska ton jixe demonstraaca bolbo.

Demonstraantnuud bolbol antiangliiiska loozungnuudtai plakaaduudiiji bariza, angliiiska posoolьstvo teeşe oşobo.

Mynөөder, japoonsko xeble bolbol „zyyn Aazida şine guriijji“ bii bolgoxiin talaar Japoontoi aktiivna sotruudniçestvo baiguulza zyyn Aazidaxi şine polozeeniiiji mederexiijinь Aanglihaa erihen deklaraaciiji toliibo.

Fraancadaxi Germaanska agentuuriiji eliryylen butasoxilgo

Pariiz, ijyyliiin 15. (TASS). Pariizda, Germaanska şpionaazda ba propagaandada xabaadahan reakcioonno gurban zurnaliistnuud arestovaalagdaba.

Germaanska şpionaaz tuxai xeregyydtei daşaramduulan, 150 xynyyd bolbol zasaguudta, „өөhediingөө doxooduudai istooçniguud tuxai, oilguulza ygexe johotoi“ geze gazeedyydzaana.

Danciigdaxi polozeeni

Pariiz, ijyyliiin 15. (TASS). Fyrnьjee aagenstvo bolbol danciigska faşiistnuudai saaşanxi vojeenne beledxelgenyyd tuxai medeesene. Hainduranai koorpusai çleengyyd bolbol goorodoi yylicenyydeer jabaxadaa, bejee zebseglene. Koorpus bolbol pylimiooduudtai, polevoi artilleeritei ba kavaleeritei baina.

Aagenstviin medeesehenei johoor, danciigska senaatiin tyryylegşe Greizer bolbol senaatiiji taraaxa ba Danciigiiji, Germaaniiin sostavnoi çaastinь geze sonosxoxo tuxai onso dekreedyydiiji beldebe.

Danciigdaxi vojeenne beledxelgenyyd

Varşaava, ijyyliiin 15. (TASS). Hajaxan, danciigska zasaguud bolbol poolьsko poortiin eksterritoriaaльnostiiiji ebdeze, terenei territoori deere giitlerovske miangaad ştyrmoviiguudai baixa laageriiiji organizovaalhan baina.

Danciigta, byxii slyyzaşçenertei xabaatai, „poolьsko nerenyydiiji nemeecke bolgon helgexe tuxai“ zaxiralta gargagdaba.

XITADDAXI VOJEENNE JABUULGANUUD

Xoito Xitadta

Japoonsko ton jixe xysenyyd bolbol Şanьsii, Xebei ba Xanaaniiin proviincanuudta jabuulgiiji xeze baihan japoonsko çaastьnuudtai xolboo baiguulxiin zorilgoor, Şanьsii proviinciin zyyn urda talada dobtolno.

10 mianga şaxuu xyntei japooncuudai koloonno bolbol Içeenhee, Datuun-Pyçzoyysske tymer xargiin xazuugaar dobtolno.

Xebei proviinciin urda talada, japooncuud bolbol miangahaa ylyytei xynyydiiji asarba.

Hyylei yjede, Mançzuurdaxi japooncuudai tiilde jabuulgiiji xeze baihan xitad partizaanguudai ba regyliaarna seregyydei aktiivnostinь şangadaa. Ijyyniiin 30-da, xitad partizaanguud bolbol Korein xilehee 70 kilomeetrte baihan Anьlyygei urda tee xojor pyynktiiji ezelhen baina. Tere yder, xitadai regyliaarna seregyyd ba partizaanguud bolbol koreiske xilehee 20 kilomeetrte baihan Xelyynei yjeezdde orohon baina. Baildaanai yje soo, japooncuud bolbol 300 xynyydee aluulba.

Centraaльna Xitadta

Cziansiiin proviincada, xitad seregyyd bolbol Fiinsiiniiin baruun-urda tee 5 kilomeetrte baihan xeden pyynktnyydiiji ezelbe.

Ijyyliiin 5-da, xitad çaastьnuud bolbol Tyjeşaanь goorodhoo japooncuudiiji soxin zailuulhan baina. Japooncuud bolbol 200 garan xynyydee aluulba.

Urda Xitadta

Kontooniiji toirood baildaan bolono. Japooncuud bolbol Dyngyaanь, Czençeen ba Xyasiaanai raloonuudta geegdeltei baina.

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke deere

Traktoriistnuud

Manai, egeel tomo, ylemze mexaniziirovanna gazartariaalanda 650 miangahaa deeşe traktoriistnuud xydelmerilne. Tedener bolbol teexnikiiji şudalan, kolxoozno ba sovxoozno poolinuud deere esege oronoigoo zavooduudta byxiidөө beledxegdehen, tyryyklaassna maşiinanuudiiji gaixamşagaar jabuulna. Soveed traaktornuud—nauukiin ba teexnikiin egeel erximenь myn. 15 morinoi xysetei kolioosno traaktoraar, mynөөnei „Yniversaalnuudaar“, xysete gyseniiçne „Staalinecaar“, 40 morinoi xysete gyseniiçne „STZ-NATI“, 65 morinoi xysetei diizelьne ba gaazogeneraatorna maşiinanuudta xeden miangan traktoriistnuud gaixamşag masterstvootoigoor xydelmerilne. SSSR-te traaktornuudai bytөөse xadaa Ameerikiinxihee 5-daxin ylyy jixe baihan uşar, eneeniiji gerşelne.

1937 ondo SSSR-te, traaktornuud bolbol 14,5 millioon xydelmerişedei xexe xydelmeriiiji bytөөhen baina. Egeel endehee, soveed xynyydeer jabuulagdadag traaktornuudai ugaa jixe xysenь xaragdana.

Manai soloto traktoriistnuud—socialiis azalai geroinuud tuxai duunuudiiji poeedyyd ba kompoziitornuud zoxioono. Tedeniiji byxii arad duulana. Bulad moridiiji jabuuldag xynyydte zoriuulza, soveed kinematograafi bolbol kinofiiльmenyydiiji gargana. Leenin—Staalinai aguu jixe paartiaar xymyyzyylegdehen, manai traktoriistnuudaar—өөriingөө exe oronoi patrioodnudaar, Ulaan Aarmi omogorxono. Terenei zergenyydte, taankova xeregei otliiçniguud—ysegelderei traktoriistnuud xeden olooroo bii.

Paarti, praviitelьstvo, soveed arad bolbol traktoriistnuudiiji ynderөөr segnene. Mexaniziirovenne gazartariaalangai xeden miangaad maasternuud bolbol Socialiis xydөө azaxiida gaixamşag amzaltanuudiiji tuilahanaigaa tyløө oordenuud ba medaaльnuudaar şagnagdaa. Hajaar neegdexe Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavke deere, xydөө azaxiin xeden zuugaad miangaad tyryy xynyydei dunda, delxei deere egeel tyryy soveed nauukiin tyløөlegşedtei xamta, staxaanovcuud-novaatornuudtai xamta,—traktoriistnuud bolbol staalinska 8 milliaard pyyd tariaanai tyløө, socialiis gazartariaalangai şine debzeltiin tyløө temeselde өөhediingөө tuilahan amzaltanuudiiji yrgenөөr xaruulxa baina.

Viistavkiin glaavna paviльoon xadaa manai xydөө azaxiida soveed zasagai zilnyydte sugluulagdahan, egeel erxim, tyryy oopeduudiiji xaruulxa jym.

Paviльoonoi ynder baaşni deere „Traktoriist ba kolxooznica“ gehen skyylьptorne gryype tabigdanxai. Ene xadaa Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkiin siimvol myn.

Viistavkiin glaavna alleide, „Mexanizaaca“ gehen paviльoonoi ugaa jixe aarka doro ba busad paviльoonuud soo, SSSR-ei indystriaaльna tyges xyseniinь—kolxoozuudiiji mynөөnei tyryyklaassna teexnikeer zebseglehen elbeg olon maşiinanuud xaruulagdaxa baina.

Staalingraadska zaalai „Povoolzo“ gehen paviльoon soo, Dzerziinskiiin neremzete traaktorna zavoodoi mexaano-sbooroçno ceexiin konveejerei xydelze baihan makeet baiguulagdahan baina. Konveejer doro, Staalingraadska traaktorna zavoodoi xydelmerişedte nyxer Staalinai elьgeehen telegaammanь tabigdanxai.

„Orondoo zil byri taanarai ygexe johotoi 50 miangan traaktornuud xadaa byrzyaazna xuuşanai delxeiji butasoxixo ba dereevnidexi şine, socialiis baiguulaltada zamiiji tabixa 50 miangan snariaaduud geeşe“.

Traaktornuud bolbol tariaaşadai poolinuudta, gazar eldyyrilgiin şine arganuudiiji nebteryylen oruulza, şine teexnikeer zebseglegdenxei tomo gazartariaalangai byxii aşagtai baidaliijinь xaruulaa.

Traaktor xadaa nyxer Staalinai xelehenei johoor, dereevnidexi kapitaliizmiin byxii ba alibyxii ylegdelnyydiiji ongilon ygeixexe şadabaritai xysen myn baigaa.

1939 onoi exinde, Staalingraadska zavoodoi konveejerhee 207036 kolioosno ba 10998 gyseniiçne traaktornuud gargagdahan baigaa. Kolxoozno dereevni bolbol traaktor baiguulalgiin soveed zavooduudai ton olon şine maşiinanuudaar zebseglegdee. Staalinska 8 milliaard pyyd tariaanai tyløө delgerehen socialiis sorevnovaanida, oron bolbol traktoriistnuud—kolxoozno poolinuudai geroinuudai, xydөө azaxiida staxaanovska xydeløөji yysxegşed ba organizaatornuudai soloto nerenyydiiji medee.

Glaavna paviльoon soo xeden skyylьptornyyd traktoriistnuudta zoriuulagdanxai. Ede xadaa manai oronoi gaixamşag exener, oordenoor xojor daxin şagnagdahan traktoriistka Praskoovi Nikiitiçna Angeliiina gegşiin oobraziiji xaruulna.

Ene zilde, SSSR-ei ba RSFSR-ei Verxoovno Soveedyydei depytaaduudai gryyppe—xydөө azaxiin Timiriaazevska akadeemiiin ba socialiis gazartariaalangai Akadeemiiin huragşad P. Angeliiina, P. Kovardaak, M. Myxoortova, N. Baxoldiina ba busad bolbol traaktoriiji jabuulza şadaxa bolxiijinь urialza, zaluu patriootkanuud—kolxooznicanuudta xandahan baina. Bidener xadaa tereşelen, 100 miangan exenernyyd—traktoriistkanuudiiji yiledberihөөnь tahalduulangyigөөr beledxexiijinь MTS-uudai xydelmerilegşediiji urialaa hemdi. Ene xadaa gyrenei ton jixe udxaşanartai xereg myn. Eneeniiji kolxoozno basagad bolbol xaluunaar demzee.

Bidener bolbol өөhediingөө hurgagşadhaa ba jireedyi traktoriistnuudhaa bişegyydiiji oloor abanabdi. Ton hain, xaluun udxatai bişegyyd. Tedener bolbol, zişeelxede, Roostovsko ooblastiiin, Atamaanska MTS-iin traaktorna otriaadai brigadiir M. V. Kancedaalova xadaa 15 basagadiiji yiledberihөөnь tahalduulangyigөөr, traaktorna xeregte hurgaza baina geze bişened. Kaliininska ooblastiiin, Kyşaliinska MTS-iin traktoriistkanuud Mezyyjeva ba Zgaarova gegşed traaktoriiji jabuulalgada xaninuudaa hurgaza baina.

Exenernyydei traaktorna brigaadanuudai sorevnovaanida tyryyşiin huurinuudai negiiji M. Timaşoova ezelee hen. Ene xadaa 1937 ondo traktoriistkaar xydelmerilze baixadanь, tiime baigaa. Mynөө M. Timaşoova bolbol Voroonezsko ooblastiiin Şişoovsko MTS-iin direektoreer xydelmerilne. Şişoovko seloogoi 45 kolxooznicanuud xadaa өөhediingөө bişeg soo, өөriingөө niutagai soloto xyn oordento M. Timaşoovadal adaliaar, traaktoriiji jabuulza hurahabdi geze naiduulnad. Iimenyyd faaktnuudaar manai oronoi olon raloonuud bajan ba elbeg baina.

Angeliiinaagai zamaar xeden olon exenernyyd—kolxooznicanuud jabana. Zişeelxede, Çkaalovska ooblastiiin Çabeпьkoovsko MTS-iin D. Kobaleevei brigaadiin traaktornuud byxen xadaa 1938 ondo 2590 gektaar eldyyrilhen ba Çerniigovske ooblastiiin, Semioonovsko MTS-iin exenernyydei traaktorna brigaadiin traaktor byxeniinь 1546 gektaar eldyyrilee, ene brigaadiin brigadiiraar M. Kostiyçeenko xydelmerilne.

Viistavkiin paviльoonuud soo, bidener bolbol Angliiiniin ba terenei oopedoor xydelmerilhen xeden olon traktoriistnuudai xydelmeriiiji xaraxabdi.

Viistavke xadaa ton honirxoltoi kniigedel adaliaar, manai traktoriistnuudai azabaidal ba xydelmeri tuxainь xeleze ygene. Ene zilde viistavkede xabaadalsaxa erxiiji xeden miangaad traktoriistnuud tuilaa. Erximyydei oopeduud xadaa urgasa xuriaalgada staxaanovska xydelmerieөr, socialiis xydөө azaxiin ilaltanuud ba amzaltanuudiiji bygedearadai xaralgada xabaadagşiin ynder nerezergiiji oloxo jabadaldanь, xeden zuugaad miangaad traktoriistnuudta tuhalxa baihanь damzaggyi. Viistavke xadaa ugaa jixe şuxala udxaşanartai zorilgiiji—yiledberihөөnь tahalduulangyigөөr 100 miangan traktoriistnuudiiji beledxelgiiji egeel bogonixon bolzorto dyyrgelgede tuhalxa baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad.
P. Kovardaak

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-ай НКВД-ай типографи.

Уполглавлит № 836.